Statens vegvesen

Laksevåg, gnr. 123, bnr. 271 mfl. Rv 555 Storavatnet. Kollektivterminal, grønnstruktur m.m. – oppstart områdereguleringsplan.

Nasjonal arealplan-ID 1201_64550000
Saksnummer 201636271

Dato 11.11.2016

Vurdering av plansaken i forhold til KU-forskriften

Innholdsfortegnelse

Vurdering av plansaken i forhold til KU-forskriften 1

Bakgrunn 2

Forslag til nytt planområde 4

Vurdering av den nye plansaken i forhold til §2. Planer som alltid skal behandles etter forskriften 7

Vurdering av den nye plansaken i forhold til §3. Planer som skal vurderes nærmer 8

Konklusjon 12

Bakgrunn

Reguleringsplanarbeidet som nå ønskes startet opp, bygger videre på følgende planer knyttet til Rv 555 mellom Kolltveit i Fjell kommune og Liavatnet i Bergen kommune.

1. Kommunedelplan med konsekvensutredning for Rv 555 Fastlandssambandet Sotra-Bergen, planID 20050021 vedtatt 21.juni 2012 i Fjell kommune, og planID 1992000 vedtatt 19. september 2012 i Bergen kommune. Planen avklarte trasé og prinsippløsning for ny Rv 555 på strekningen Kolltveit-Storavatnet. På Bergensiden ble lang tunnel for ny 4 feltsveg mellom Søre Drotningsvik og kryssområdet ved Storavatnet vedtatt. Vedtaket inneholdt blant annet krav om at to av de fire feltene på ny veg skulle reguleres som kollektivfelt.

2. Kommunedelplan med konsekvensutredning for Rv 555 Storavatnet – Liavatnet, planID 61800000. Planen ble vedtatt i Bergen kommune 18. februar 2015 og har fastlagt prinsipp om at Rv555 skal gå i Lyderhorntunnelen som i dag, og at det skal etableres ny busstunnel og sykkeltunnel nord for denne. Vedtaket inneholdt også punkt om videre regulering av nytt kollektivpunkt og bussløsning øst for Storavatnet dersom det ble aktuelt.

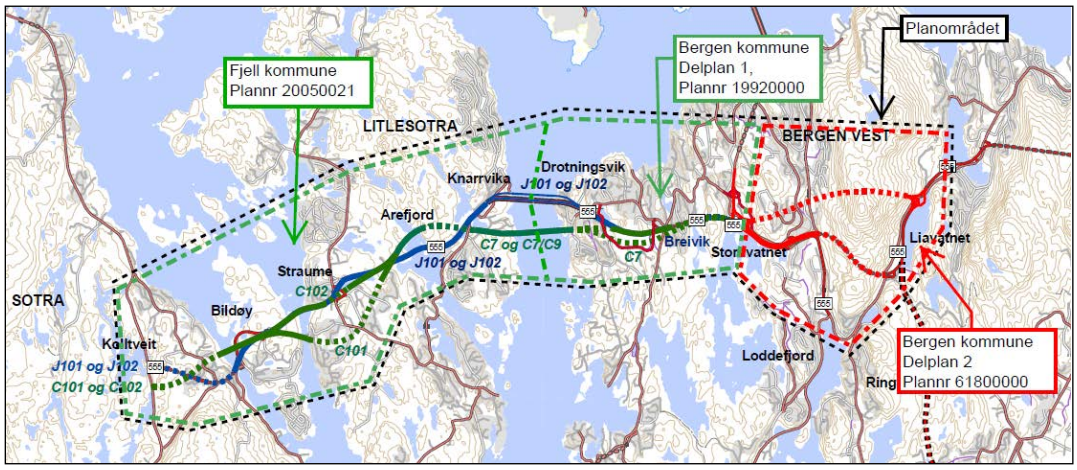

Figur 1Planområder for vedtatte kommunedelplaner knyttet til Rv 555

3. Reguleringsplan for Rv 555 Sotrasambandet, parsell Kolltveit-Bergen grense, planID 20130001 362RP ble vedtatt i Fjell kommune 26. mai 2016 og parsell Fjell grense – Storavatnet, planID 1201-62990000 ble vedtatt i Bergen kommune 21. september 2016. Reguleringsplanen for parsellen i Bergen kommune inkluderer ny kollektivterminal ved dagens terminal i kryssområdet ved Storavatnet, plassering A. Det er også lagt inn mulighet for å etablere høyrestilte kollektivfelt på deler av regulert ny rv 555 mellom Fjell grense og Storavatnet i samsvar med godkjent fravik fra vegnormalene. Disse feltene blir behandlet etter Vegtrafikkloven.

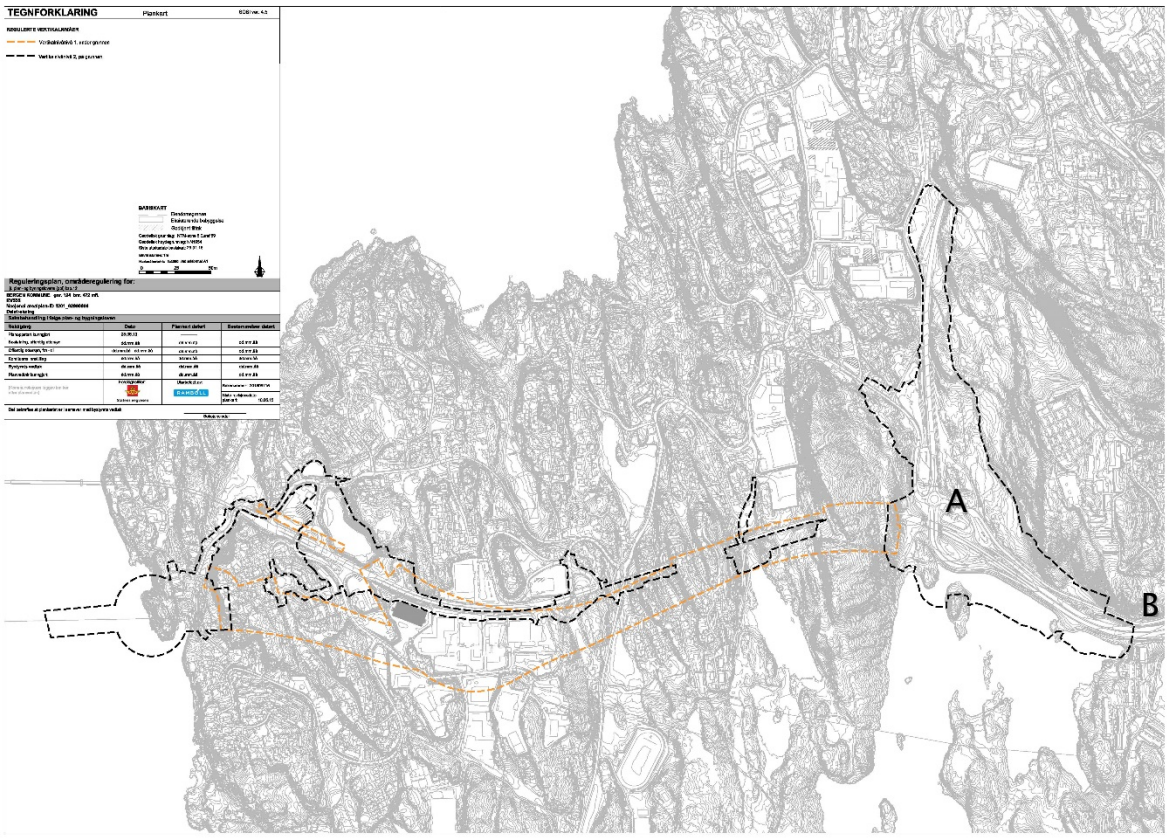

Figur 2 Planområdet for vedtatt reguleringsplan for Rv 555 i Bergen kommune. Svart stiplet linje er vertikalnivå på grunnen (bakkenivå). Oransje stiplet linje er vertikalnivå under grunnen (tunneler). Bokstav A og B viser alternativ lokalisering av kollektivterminal.

4. Forprosjekt for vurdering av terminalalternativ Storavatnet/Olsvikkrysset

   I reguleringsplanprosessen for Rv 555 Sotrasambandet (Kolltveit-Storavatnet) ble det fremmet ønske fra Hordaland fylkeskommune/Skyss og Bergen kommune om å flytte Storavatnet kollektivterminal lenger øst enn dagens plassering «A» ved dagens terminal i Storavatnkrysset. Målet var en effektiv og fremtidsrettet terminal med bedre byttefunksjon mellom gjennomgående hovedruter og tverrgående ruter enn i dagens terminal.

   Statens vegvesen Region vest utarbeidet derfor i samarbeid med Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune, et forprosjekt for vurdering av terminalalternativ i Storvatn- Olsvikkryssområdet (rapport datert 03.06.2015). Dette planarbeidet ble utført parallelt med sluttføringen av reguleringsplanen for Rv 555 Sotrasambandet mellom Kolltveit og Storavatnet.

Fylkesutvalget i Hordaland behandlet både reguleringsplanen for Sotrasambandet og forprosjekt for kollektivterminal i sitt møte 03.12.2015. I vedtaket pkt. 4 står det:

«*Hordaland fylkeskommune rår til at terminalplassering B (nordvest for Olsvikkrysset) vert valt for ny terminal ved Storavatnet. Hordaland fylkeskommune tilrår at det vert starta arbeid med ein reguleringsplan for terminal B inkludert påhogg for ny busstunell frå Storavatnet til Liavatnet så snart som rå.*»

Byrådet behandlet kollektivterminalsaken i møtet 300616 sak 1239-16 og fattet følgende vedtak:

1. *«Bergen kommune anbefaler å etablere nytt kollektivknutepunkt med tilhørende veganlegg i lokalitet B, ved Olsvikskjenet. Tunnelpåhugg for fremtidig busstunnel til Liavatnet/Lianakken inkluderes i reguleringsarbeidet.*

2. *Byrådet understreker behovet for rask oppstart og gjennomføring av reguleringsplanarbeidet.*

3. *Melding om vedtak oversendes til bystyrets kontor.»*

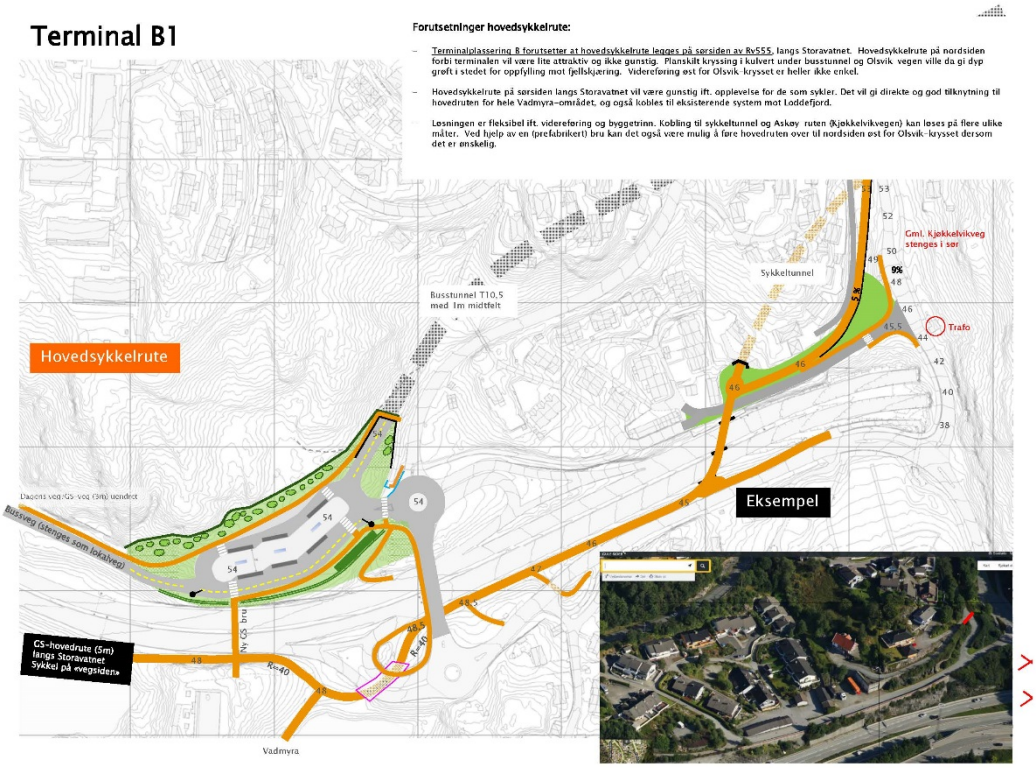

Figur 3 Skisseforslag til kollektivterminal i lokalisering B.

Forslag til nytt planområde

Med bakgrunn i byrådets vedtak 30.06.16 om kollektivknutepunkt i lokalitet B ved Olsvikskjenet og ønsket raskt oppstart av reguleringsarbeid for dette, ønsker vi å startet opp arbeidet med grunnlag i byrådets vedtak.

Vi ønsker samtidig å lage reguleringsplan for ytterligere utfylling av Storavatnet for å kunne plasserer all overskuddsmasse (ca 1 mill m3) fra Sotrasambandet her samtidig som man kan gi et større grøntareal/rekreasjonsareal tilbake til beboerne i Bergen vest. I den forbindelse hadde vi møte med Bergen kommune, Plan og geodata og Grønn etat og informerte Fylkesmannen ifm møte om Sotrasambandet, begge møter vår/forsommer 2016. Ingen av

disse partene hadde i utgangspunktet vesentlige motforestillinger til å starte opp et slikt planarbeid.

I forbindelse med både ytterligere utfylling i Storavatnet og løsning med kollektivterminal ved Olsvikkrysset (ved Olsvikskjenet), ser vi behov og mulighet for å flytte den planlagte hovedsykkelvegen over til sørsiden av veganlegget. Den kan da plasseres godt avskjermet fra kryssområdet ved Storavatnet og veganlegget omtrent fram til Olsvikkrysset.

Vi forutsetter at løsninger for kryss og hovedvegsystem ligger fast som regulert i vedtatte planer. Løsninger for lokalvegsystem kan vurderes spesielt i forhold til bussframkommelighet til/fra Askøy og lokalt i Bergen vest. I planarbeidet vil det også bli vurdert å beholde dagens bru over Askøyvegen til kollektivbru. Da vil en sannsynligvis kunne slippe ombygging av halve Harafjelltunnelen. Prinsipp avklart i KDP for Rv 555 Storavatnet–Liavatnet gjelder fortsatt, men løsning for tilknytning til framtidig busstunnel og evt framtidig g/s tunnel gjennom Lyderhorn vurderes i denne planen.

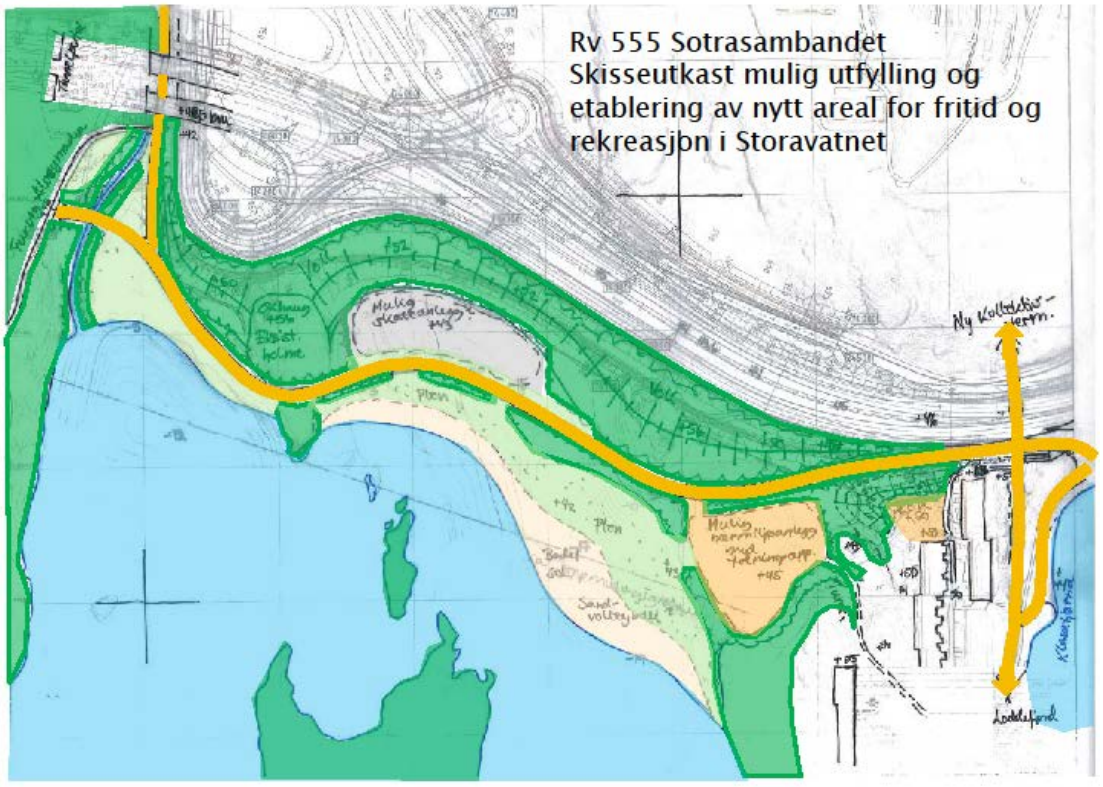

Figur 4 Skisse til utforming av grøntareal og ny hovedsykkelveg i/ved Storavatnet

Planinnholdet vil være tredelt og vi foreslår at planarbeidet skal avklare løsninger for:

1. Ny kollektivterminal ved Olsvikkrysset (lokalisering B) med tilhørende løsninger for busstilkomst og mulig bybanetilkomst – henger sammen med pågående KDP-arbeid for kollektivssystemet mot Bergen vest.

2. Utfylling i Storavatnet til gjensidig nytte ved å kunne plassere overskuddsmasser fra Sotrasambandet samtidig som en kan få etablert et bredt grønt belte sør for

veganlegget med god skjerming mot vegen og god kontakt med vannet, og med muligheter for å kunne etablere ulike aktiviteter. Ut fra det vi har vurdert så langt, gir det også mulighet for å kunne skjerme et uteareal for lek og opphold for de som bor nærmest vegen i Klasatjønnvegen. De har klaget tidligere på at de ikke har noe uteareal de kan bruke. Ønsket fra Fasmer om å flytte roanlegget til Alvøen roklubb hit kommer nok opp i planprosessen.

3. Omlegging av hovedsykkelveg med fortau til sørsiden av veganlegget som følge av terminalomleggingen og planlagt utfylling/utvidelse av grøntareal. Vi vil få bedre løsninger både for gående og syklende. Da bør vi se på løsning for hovedsykkelveg med fortau helt fra Kiplehaugen slik at vi kan senke traséen og nå i det nord-sørgående gangdraget ved Kiplevantnet og få best mulig kontakt med det nord-sørgående g/s vegsystemet ved Storavatnet også. Det blir da litt annen trasé for sykkeltunnel gjennom Kiplehaugen og helt annen trasé gjennom Harafjellet. Derfor er planområdet utvidet så mye mot vest og sør. Det er mulig at vi har tatt med litt for lite areal med ved Harafjellet.

Dette medfører delvis reguleringsendring av nå vedtatte reguleringsplan for Rv 555 Sotrasambandet, planID 1201-62990000, og delvis regulering av nytt areal knyttet til omlegging av hovedsykkelvegen og nytt område for grøntstruktur, og ny kollektivterminal i lokasjon B. Skissen under viser foreløpig forslag til reguleringsområde lagt inn på vedtatt reguleringsplan for Rv 555 Sotrasambandet.

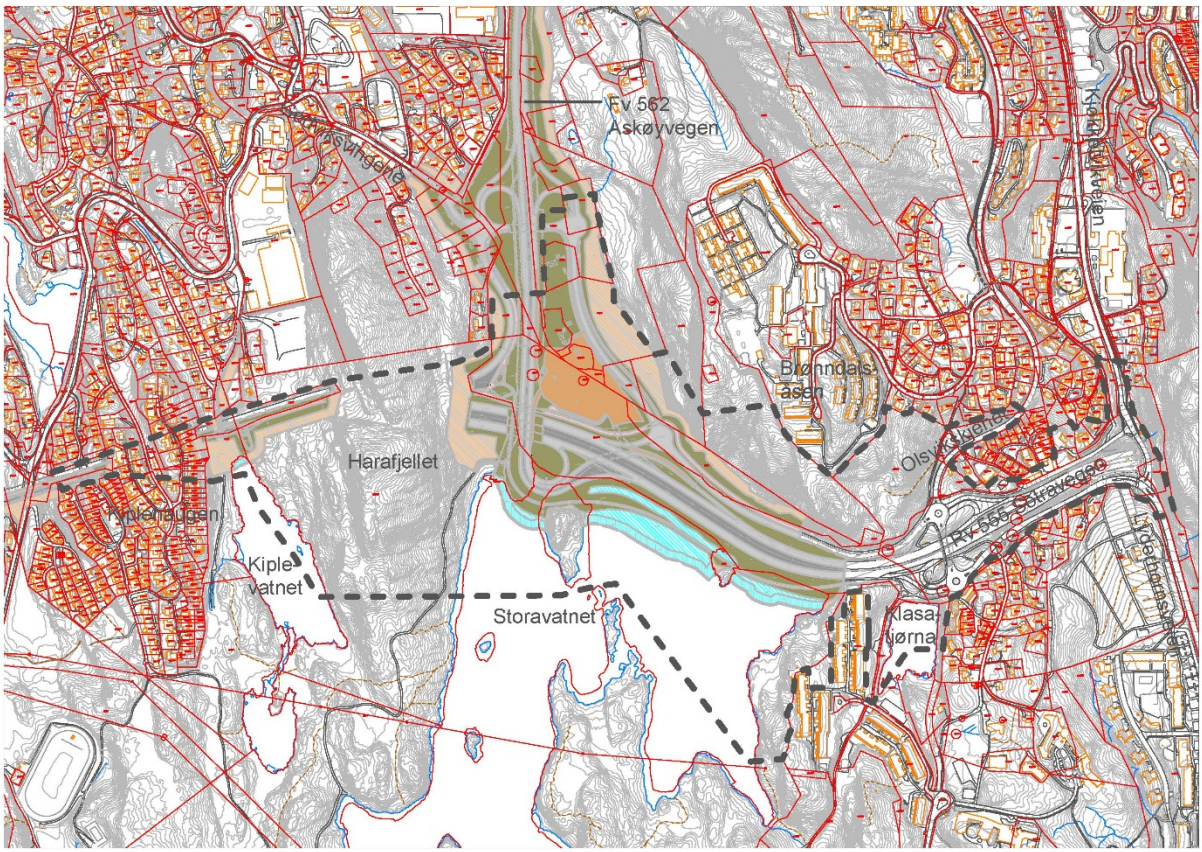

Figur 5 Forslag til plangrense for ny reguleringsplan. Vedtatt reguleringsplan for rv. 555 Sotrasambandet er lagt inn som illustrasjon

Vurdering av den nye plansaken i forhold til §2. Planer som alltid skal behandles etter forskriften

I denne paragrafen står det at følgende planer alltid behandles etter forskriften:

a) regionale planer med rammer for utbygging,
b) kommuneplanens arealdel,
c) kommunedelplaner med områder for utbyggingsformål,
d) områdereguleringer, og detaljreguleringer på mer enn 15 dekar, som omfatter nye områder til utbyggingsformål,
e) områdereguleringer som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og vedlegg II,
f) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg I.

Vi forutsetter at selve veganlegget (som kommer inn under vedlegg I for tiltak som alltid skal konsekvensutredes) knyttet til rv 555 er ferdig konsekvensutredet i vedtatt KDP/KU for strekningen Kolltveit-Storavatnet og Storavatnet – Liavatnet, se punkt om Bakgrunn. Det foreslås ingen endringer av løsningene for hovedveganleggene. Verdiene for Ikke-prissatte tema i hele det nye planområdet er også tidligere utredet og dokumentert i det utførte KDP/KU arbeidet. Det har ikke skjedd endinger i planområdet siden utredningsarbeidet ble foretatt, som skulle tilsi at verdiene i området bør vurderes på nytt nå.

Det som ikke er utredet tidligere, er omfang og konsekvens for ny lokasjon B for kollektivterminal og ytterligere utfylling av masse for etablering av nytt grøntareal i Storavatnet.

Etter vårt skjønn er det bokstav d og e som er aktuelle for dette prosjektet.

Bokstav e

Når det gjelder forhold til bokstav e, er hovedrammene for veganlegget fastsatt i det kommunedelplanarbeidet som er utført og vedtatt. Reguleringsplanen vil i hovedtrekkene være i samsvar med overordnet plan.

Bokstav d

Forhold til bokstav d som omfatter nye utbyggingsområder på mer enn 15 daa, er mer uklart.

Det er bare kollektivterminalen som kan falle inn under utbyggingsområde. Kollektivterminalen (som er vedtatt både i Bergen byråd og i fylkesutvalget) er en utvidelse/endring av tidligere utredet veganlegg.

Planlagt arealbruk medfører ikke etablering av nye utbyggingsområder, men endringer som følge av vedtatt infrastruktur og dermed i samsvar med overordnede rammer.

Gjeldende kommuneplan viser at område for kollektivterminal, område B, ligger i LNF område. Området grenser til eksisterende og planlagt utbyggingsområde. I dette tilfelle vil LNF-område som går tapt ifm etablering av kollektivterminal, kunne erstattes av nytt grøntstruktur/LNF-område etablert på foreslått utfylt område i Storavatnet. Det nye

grøntarealet ved Storavatnet vil være langt mer tilgjengelig for allmenheten enn det brattlendte LNF-området ved Olsvikskjenet, og samsvare med forslag til hovedtrekk i ny kommuneplan der Storavatnet er vist som et viktig friluftsområde.

Konklusjon

Statens vegvesen mener at det nye reguleringsplanarbeidet ikke faller innenfor KU forskriftens § 2.

Vurdering av den nye plansaken i forhold til §3. Planer som skal vurderes nærmer

Følgende planer skal vurderes etter vedlegg III;

a) områdereguleringer som innebærer andre vesentlige endringer av kommuneplan enn angitt i § 2 bokstav d,
b) detaljreguleringer på inntil 15 dekar som innebærer endringer av kommuneplan eller områderegulering,
c) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II.

Bokstav a og b er etter Statens vegvesen mening, uaktuelle siden plansaken følger planer og rammer gitt i overordnet planarbeid der det har vært KU og den aktuelle planen er en områdereguleringsplan, Jf omtalen til §2d.

Bokstav c; reguleringsplan for tiltak i vedlegg II er aktuelle og drøftes videre under.

Aktuelle punkt i Vedlegg II

pkt 11k: *Andre prosjekt*

Større deponier for masse på land og i sjø

En utfylling på 1 mill. m3 som er behovet for å få plassert overskuddsmassene fra Sotrasambandet, må kunne kalles et større deponi. Så denne er det naturlig å vurdere i forhold til punkt i vedlegg III.

Det er også et pkt 10c: *Infrastrukturtiltak*

Bygging av jernbane og anlegg for omlasting av gods, samt terminaler som betjener flere transportsystemer.

Dette punktet er mer usikkert. En enkel kollektivterminal ved Olsvikskjennet faller kanskje ikke innenfor dette punktet. Men vi har valgt å omtale det likevel.

Aktuelle punkt i Vedlegg III

Punkt i Vedlegg III; Vurdering av vesentlige virkninger for miljø og samfunn, som tiltakene skal vurderes opp mot er:

a) *områder som er vernet, midlertidig vernet eller foreslått vernet etter naturmangfoldloven kap. V eller etter markaloven § 11,*
b) *kulturminner eller kulturmiljø som er fredet, midlertidig fredet eller foreslått fredet etter kulturminneloven eller vernet etter plan- og bygningsloven, eller hvor det finnes eller er stor sannsynlighet for å finne automatisk fredete kulturminner som inngår i et kulturmiljø med stor tidsdybde,*
c) *laksebestander i områder som er omfattet av ordningen med nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder,*
d) *en forekomst av en utvalgt eller truet naturtype, verdifull naturtype av verdi A eller B, truet eller prioritert art, eller mot økologisk funksjonsområde for en prioritert art,*
e) *naturområder som er særlig viktige for utøvelse av friluftsliv,*
f) *særlig verdifulle landskap, store sammenhengende naturområder med urørt preg eller vernede vassdrag,*
g) *utøvelsen av samiske utmarksnæringer, eller er lokalisert i reindriftens særverdiområder eller minimumsbeiter og vil kunne komme i konflikt med reindriftsinteresser,*
h) *større omdisponering av landbruks-, natur- og friluftslivsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet,*
i) *vesentlig økt belastning av luftforurensning, støy eller lukt, eller vesentlig forurensning til vann, grunn eller sedimenter eller vesentlig stråling,*
j) *vesentlig økning av utslipp av klimagasser,*
k) *risiko for alvorlige ulykker, ras, skred eller flom,*
l) *konsekvenser for befolkningens helse eller helsens fordeling i befolkningen,*
m) *vesentlig påvirkning av miljømessig sårbarhet, naturens tålegrense eller områder der fastsatte grenseverdier er overskredet,*
n) *omfattende bruk av eller båndlegging av naturressurser eller medføre store mengder avfall,*
o) *vesentlige miljøvirkninger i en annen stat,*
p) *vesentlige konsekvenser for befolkningens tilgjengelighet til uteområder, bygninger og tjenester, eller*
q) *statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av lov 27. juni 2008 nr. 71 eller gjeldende rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold plan- og bygningsloven av 14. juni 1985.*

Bokstav a, b, d og f som går på verneverdier er ikke aktuelle for det berørte området. Det er avklart i tidligere KU arbeid. Heller ikke punkt o -q er aktuelle.

Kollekivterminalområdet

Kollektivterminalen vil beslaglegge areal i størrelsesorden 15 – 20 daa som i dag er LNF-område. Men det er ikke viktig friluftsområde eller landbruksområde (jf bokstav e og h). Planen vil også innebære at beslaglagt LNF-område kan erstattes på planlagt utfylt område i Storavatnet.

Etablering av terminalen vil medføre et stort terrenginngrep, men ikke av en slik grad at tiltaket kommer inn under bokstav m. Inngrepet vil være dominerende lokalt, men ikke endre det totale landskapsbildet i området. Området er allerede preget av utbygging og en kollektivterminal vil være en funksjon som inngår som en del av den allerede ubygde infrastrukturen i området.

Forhold til luftforurensning og støy (bokstav i) og virkninger for folks helse lokalt (bokstav l) vil uansett være en viktig del av reguleringsarbeidet og vil bli belyst som del av reguleringsprosessen. Det er spesielt viktig å belyse konsekvensene for beboerne i Klasatjørnvegen og ved Olsvikkrysset som vil bli liggende nærmest en ny kollektivterminal.

Ytterligere utfylling av Storavatnet og etablering av bredere belte for grøntstruktur**.**

Pkt e; *naturområder som er særlig viktig for utøvelse av friluftsliv*

Det er aktuelt å vurdere planlagt utfylling i Storavatnet etter pkt e; *naturområder som er særlig viktig for utøvelse av friluftsliv* siden Alvøen, Storavatnet og Småvatnet er kartlagt som svært viktig friluftsområde både av Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune, og er tatt inn som prioritert friluftsområde i pågående rullering av kommuneplanen. Friluftsområde grenser til dagens Rv 555 i nord.

Planlagt utfylling i Storavatnet og etablering av ny grøntstruktur er en videreføring av den utfyllingen i nordre del av Storavatnet som allerede er vedtatt i reguleringsplan for Rv 555 Sotrasambandet, parsell Kolltveit-Storavatnet. Statens vegvesen mener at planlagt tiltak ikke vil komme i særlig konflikt med utøvelse av friluftsliv i området etter at anlegget er ferdigstilt. Men det vil tvert imot kunne ha en positiv konsekvens for områdets bruk til friluftsliv og vil kunne bli en avskjermet og viktig forbindelse mellom friluftsområdene rundt Storavatnet i forhold til den smale og støyutsatte grøntsonen som er i dag. Sonen blir så bred at den også kan etableres som eget rekreasjonsområde for beboerne i området, jf Liavatnet langs Vestre innfartsåre. Storavatnet er ikke noe lakseførende vassdrag slik at bokstav c er uaktuelt.

Dokumentasjon tilsvarende KU-nivå på biologisk mangfold i Storavatnet inkl. vurdering av forholdene for pelagisk fisk (ny gytebekk?) og mer inngående registrering av biologisk mangfold på land, forhold til rødliste arter, svartlistearter, forhold til nærmiljø og friluftsliv m.m. vil uansett være en del av planarbeidet i reguleringsprosessen.

Pkt n*; omfattende bruk av eller båndlegging av naturressurser eller medføre store mengder avfall,*

Planlagt utfylling i Storavatnet vil totalt berøre ca 90 daa av Storavatnet. Den totale utfyllingen tilsvarer ca 10 % av hele vannarealet. Man kan ikke kalle dette omfattende bruk. Utfyllingen vil bestå av reine steinmasser slik at avfallsdelen er uaktuelt.

Ressursverdien til Storavatnet er redusert de siste år siden Storavatnet er frigitt som drikkevannsreserve. Men vannkvaliteten er meget bra og vannet er privat regulert drikkevann og brukes til næringsformål ifm stort settefiskanlegg i Aløens Gamle Mølles lokaler, jf Sameiet Alvøens Eiendommer. Verdien som landskapselement og ressurs i forbindelse med rekreasjon og friluftsliv er nok større enn verdien som naturressurs.

Når det gjelder Storavatnet er det etter vårt skjønn, viktigst at det settes krav til tiltak i utfyllingsperioden som gjør at vannkvaliteten i øvrig del av Storavatnet ikke blir redusert. Vurdering av tiltak vil uansett inngå som del av reguleringsplanarbeidet. Vannforskriften (§12) legges grunn for planarbeidet og vi mener at tiltaket ikke utløser § 8 i lov om vassdrag og grunnvann.

Omfang av planlagt utfylling i forhold til dagens situasjon og i forhold til vedtatt reguleringsplan for Rv 555 Sotrasambandet er vist under.

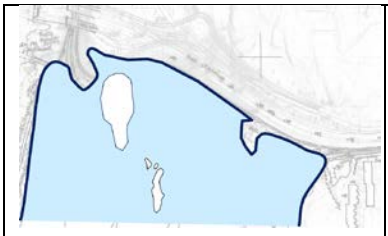		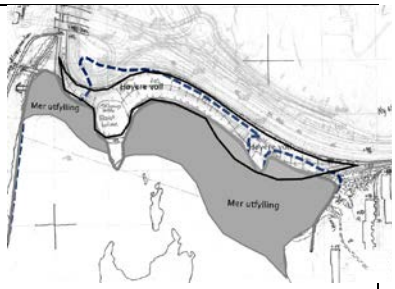
Dagens strandsone – utfylt ifm bygging av dagens Rv 555	*Vedtatt utfylling i reguleringsplan for Sotra-sambandet – utgjør ca 25 daa*	*Planlagt ytterligere utfylling av 65 daa, dvs, totalt ca 90 daa*

Figur 6 Planlagt utfylling i forhold til i dag og vedtatt reguleringsplan for rv. 555 Sotrasambandet

Figuren på neste side viser hvor stor andel av Storavatnet som planlegges utfylt. Totalt utgjør utfylt areal ca 90 daa tilsvarende ca 10 % av vannarealet. Av dette er ca 25 daa allerede vedtatt utfylt i vedtatt reguleringsplan for Sotrasambandet.

Figur 7 Planlagt utfylling i Storavatnet utgjør rundt 10% av hele vannarealet.Planlagt utfylling i Storavatnet utgjør rundt 10 % av hele vannarealet

Konklusjon

Statens vegvesen kan ikke se at tiltaket hverken faller inn under §2 eller § 3 i KU-forskriften og anbefaler at planarbeidet ikke faller inn under krav om konsekvensutredning. De viktigste konsekvensene vil uansett bli utredet som del av planarbeidet knyttet til områdereguleringsplanen.

Vi kan heller ikke se at det er behov for planprogram for reguleringsarbeidet, men vi har utarbeidet arbeidsbeskrivelse som følger oppstartsmeldingen til kommunen.